

Πώς λειτουργεί η ασφάλιση

Η ασφάλιση αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της σύγχρονης ζωής. Χωρίς την ασφάλιση πολλές πτυχές της σύγχρονης κοινωνίας και οικονομίας δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν. Η ασφαλιστική βιομηχανία παρέχει κάλυψη για οικονομικούς, κλιματικούς, τεχνολογικούς, πολιτικούς και δημογραφικούς κινδύνους επιτρέποντας στα άτομα να ασχολούνται χωρίς ανησυχία με τις καθημερινές τους δραστηριότητες και στις επιχειρήσεις να δραστηριοποιούνται, να καινοτομούν και να αναπτύσσονται.

Εντούτοις ο τρόπος με τον οποίο η ασφάλιση λειτουργεί στην πράξη αλλά και η αξία της δεν γίνονται πάντα κατανοητά. Αυτό το κείμενο επεξηγεί πώς λειτουργεί η ασφάλιση, η αξία αυτού που παρέχει καθώς και η σπουδαιότητα του ρυθμιστικού περιβάλλοντος για τη μεγιστοποίηση του οφέλους που μπορεί να προσφέρει ο ασφαλιστικός θεσμός.

Περιεχόμενα

Πώς λειτουργεί η ασφάλιση: οι βασικές αρχές	2
Τί είναι ασφαλισμο;	8
Γιατί χρειαζόμαστε την ασφάλιση;	11
Γιατί είναι τόσο σημαντικό το ρυθμιστικό περιβάλλον;	14
Πώς υπολογίζονται τα ασφάλιστρα;	18

Πώς λειτουργεί η ασφάλιση: οι βασικές αρχές

Η ασφάλιση ορίζεται ως η μεταφορά του κινδύνου. Μεταφέρει το κίνδυνο οικονομικών ζημιών ως αποτέλεσμα καθορισμένων αλλά απρόβλεπτων γεγονότων, από ένα άτομο ή μία οντότητα σε ένα ασφαλιστή έναντι μίας αμοιβής ή ενός ασφαλιστρού. Αν το καθορισμένο γεγονός συμβεί, το άτομο ή η οντότητα μπορεί να απαιτήσει αποζημίωση ή παροχή προβλεπόμενης υπηρεσίας/εξυπηρέτησης από τον ασφαλιστή.

Η ασφάλιση επομένως, αποτελεί ένα τρόπο για να μειωθεί η αβεβαιότητα. Έναντι της αγοράς ενός ασφαλιστικού συμβολαίου, για ένα μικρότερο και γνωστό ασφαλιστρο, η πιθανότητα μίας μεγαλύτερης απώλειας απομακρύνεται. Η συγκέντρωση του συνόλου των ασφαλιστρων από διάφορους ασφαλισμένους και από διάφορα ασφαλισμένα γεγονότα, επιφέρει το διαμοιρασμό των οικονομικών επιπτώσεων ενός γεγονότος, οι οποίες θα μπορούσαν να είναι καταστροφικές για ένα ασφαλισμένο, κατανέμοντάς τις ανάμεσα σε ένα μεγαλύτερο αριθμό προσώπων.

Είναι επομένως θέμα επιμερισμού κινδύνων;

Βασικά ναι. Ο επιμερισμός κατανέμει το κόστος των ζημιών ανάμεσα σε ένα αριθμό ασφαλισμένων. Ας πάρουμε για παράδειγμα την ασφάλιση έναντι πυρός του περιεχόμενου κατοικίας. Όταν ο κίνδυνος πυρκαγιάς επιμερίζεται ανάμεσα σε πολλούς ασφαλισμένους, το μεγάλο κόστος που θα υποστούν οι λίγοι από κάποια περιστατικά πυρκαγιάς κατανέμεται ανάμεσα σε όλους τους ασφαλισμένους για αυτό τον κίνδυνο. Ο μέσος όρος του κόστους για τα μέλη της ομάδας των ασφαλισμένων (το ασφαλιστρο) είναι συγκριτικά χαμηλός, αφού μόνο ένας μικρός αριθμός των μελών αυτών είναι πιθανό να υποστεί τελικά ζημιά.

Η τιμή της ασφάλισης πρέπει να είναι τέτοια ώστε το άτομο να είναι έτοιμο να καταβάλει το μικρότερο, καθορισμένο ασφαλιστρο, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του άγνωστου και δυνητικά πολύ μεγάλου, χρηματικού κόστους σε περίπτωση που επισυμβαίνει το ασφαλισμένο γεγονός. Ο κάθε ασφαλισμένος θα πρέπει να καταβάλει ένα δίκαιο ασφαλιστρο ανάλογο με το κίνδυνο με τον οποίο επιβαρύνει την ευρύτερη ομάδα των ασφαλισμένων.

Πώς υπολογίζεται το δίκαιο ασφάλιστρο;

Εφόσον υπάρχει ικανοποιητική εμπειρία ή γνώση προηγούμενων γεγονότων, οι ασφαλιστικές εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα προκύπτοντα στατιστικά στοιχεία για να κάνουν εξειδικευμένους υπολογισμούς. Αυτή η διαδικασία - γνωστή ως αξιολόγηση κινδύνου - προνοεί τον υπολογισμό των πιθανοτήτων του κάθε ασφαλισμένου κινδύνου για κάθε ασφαλισμένο ή κατηγορία ασφαλισμένων. Με βάση την αρχή των μεγάλων αριθμών, όσο μεγαλύτερος ο αριθμός των ασφαλισμένων, τόσο πιο ακριβής θα είναι ο υπολογισμός των πιθανοτήτων για κάθε κίνδυνο. Τα ασφάλιστρα που χρεώνονται βασίζονται σε αυτούς τους υπολογισμούς. Αναπόφευκτα θα υπάρχουν διακυμάνσεις στα κόστη των απαιτήσεων και, συνεπώς, το ύψος των ασφαλίσεων θα περιλαμβάνει και κάποιο περιθώριο που θα επιτρέπει στις ασφαλιστικές εταιρείες να δημιουργήσουν ένα αποθεματικό ώστε να μπορούν να αντλούν πόρους στη διάρκεια δύσκολων χρόνων.

Μοναδικοί και σπάνιοι κίνδυνοι - για παράδειγμα ο τραυματισμός των ποδιών ενός επαγγελματία ποδοσφαιριστή - μπορούν σε κάποιες περιπτώσεις να ασφαλιζονται. Ωστόσο τα ασφάλιστρα για τέτοιες περιπτώσεις θα είναι πολύ ψηλά αφού μόνο ένας σχετικά μικρός αριθμός προσώπων θα μπορούσε να συγκεντρωθεί για τον επιμερισμό τέτοιου είδους κινδύνων.

Η ασφάλιση προστατεύει τα άτομα και τις επιχειρήσεις από απρόβλεπτα γεγονότα. Είναι μια μέθοδος μεταφοράς του κινδύνου μέσω της οποίας οι ζημιές των λίγων πληρώνονται από τα ασφάλιστρα των πολλών, όπου τα ασφάλιστρα βασίζονται στον κίνδυνο που εμπεριέχει το κάθε άτομο ή οντότητα.

Η σύγχρονη ασφάλιση, παρά το γεγονός ότι βασίζεται σε μία πολύ απλή αρχή, αποτελεί στην πραγματικότητα ένα πολύ περίτεχνο μηχανισμό μεταφοράς κινδύνων, ο οποίος προσλαμβάνει πολλές μορφές.

Η ασφάλιση αναπτύχθηκε μέσα από τους αιώνες. Ξεκίνησε με την περίπτωση της απλής ναυτασφάλισης όταν οι έμποροι συμφωνούσαν να συνεισφέρουν για την ζημιά που τυχόν θα υφίσταντο κάποιοι από αυτούς, μετά που θα επισυνέβαινε.

Το πρόβλημα με αυτό το σύστημα ήταν ότι δεν απομάκρυνε πλήρως την αβεβαιότητα αφού οι έμποροι ποτέ δεν γνώριζαν πόσο θα μπορούσε να ήταν το ποσό που θα έπρεπε να καταβάλουν. Η σύγχρονη ασφάλιση, επομένως, αναπτύχθηκε κατά τρόπο που επιτρέπει στους ασφαλισμένους να γνωρίζουν από την αρχή το πλήρες μέγεθος του αναλαμβανόμενου μεριδίου των ζημιών που τους αναλογεί (δηλαδή το ασφάλιστρο).

Η αξία αυτής της βεβαιότητας για τα άτομα, την κοινωνία και την οικονομία είναι τεράστια. Πράγματι είναι δίκαιο να λεχθεί ότι η σύγχρονη κοινωνία δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει χωρίς το θεσμό της ασφάλισης. Πολλές καθημερινές δραστηριότητες τις οποίες θεωρούμε δεδομένες εμπεριέχουν κάποιο βαθμό κινδύνου ζημιών και δεν θα αναλαμβάνονταν αν δεν υπήρχε η δυνατότητα ασφάλισής τους.

Σε γενικές γραμμές απαιτείται ένας μεγάλος αριθμός παρόμοιων κινδύνων προκειμένου η ασφάλιση να είναι συμφέρουσα. Η ασφάλιση για μοναδικούς κινδύνους είναι, ωστόσο, εφικτή παρά το ότι τείνει συνήθως να είναι απαγορευτικά ακριβή. Υπάρχουν κάποιες προϋποθέσεις που θα πρέπει να ικανοποιηθούν προκειμένου κάτι να είναι ασφαλισίμο και το ρυθμιστικό πλαίσιο έχει ένα καθοριστικό ρόλο να διαδραματίσει στο θέμα αυτό.

Πώς αποτιμούν οι ασφαλιστές ένα κίνδυνο;

Η διαδικασία με την οποία υπολογίζεται ο κίνδυνος που συνδέεται με ένα ασφαλισμένο, ονομάζεται αξιολόγηση κινδύνου. Το ασφάλιστρο και οι όροι του ασφαλιστικού συμβολαίου βασίζονται στην αξιολόγηση του ύψους του κινδύνου που αναλαμβάνει η ασφαλιστική εταιρεία.

Το κάθε άτομο ή οντότητα που επιθυμεί να ασφαλιστεί επιβαρύνει με ένα διαφορετικού βαθμού κίνδυνο την ασφαλιστική εταιρεία – για παράδειγμα ένα ξύλινο σπίτι έχει μεγαλύτερο κίνδυνο για πυρκαγιά από ένα που είναι κτισμένο από τούβλα. Οι ασφαλιστικές εταιρείες, για να είναι βέβαιες ότι ο

κάθε ασφαλισμένος καταβάλλει ένα δίκαιο ασφάλιστρο χρησιμοποιούν μία σειρά παραγόντων για την αξιολόγηση του μεγέθους των κινδύνων. Γενικά όσο μεγαλύτερος ο κίνδυνος τόσο ψηλότερο το ασφάλιστρο.

Η διαδικασία αξιολόγησης κινδύνου θα διαφέρει από ασφαλιστική εταιρεία σε ασφαλιστική εταιρεία, αναλόγως του βαθμού του κινδύνου που η κάθε μια είναι διατεθειμένη να αναλάβει. Όροι και προϋποθέσεις μπορούν να περιληφθούν στα ασφαλιστήρια ώστε να επέλθει μεγαλύτερη ομογενοποίηση των κινδύνων μέσω της εξαίρεσης ορισμένων γεγονότων και περιστάσεων από την υποχρέωση της ασφαλιστικής εταιρείας να καταβάλει αποζημιώσεις. Οι όροι και προϋποθέσεις είναι επίσης σημαντικοί για τη μείωση των επιπτώσεων ηθικού κινδύνου και δυσμενούς επιλογής.

Η αποτίμηση κινδύνων είναι οικονομικά αποτελεσματική, καθώς επιτρέπει την τιμή της ασφαλιστικής κάλυψης να αντικατοπτρίζει το κόστος παροχής της. Ενώ η αξιολόγηση κινδύνων θα πρέπει να συνάδει με τη νομοθεσία, κάθε περιορισμός της ελευθερίας των ασφαλιστικών εταιρειών να ασφαλίσουν και να τιμολογήσουν σε συνάρτηση με τους κινδύνους που αναλαμβάνουν θα οδηγήσει, κατά το πιθανότερο, σε αύξηση των ασφαλίστρων και, συνεπώς, σε λιγότερη διαθεσιμότητα και προσιτότητα καθώς και μειωμένες επιλογές για τους καταναλωτές. Ο ρόλος του ρυθμιστικού πλαισίου θα επεξηγηθεί σε περισσότερη λεπτομέρεια στη συνέχεια.

Υπάρχουν άλλα πλεονεκτήματα στην τιμολόγηση με βάση τον κίνδυνο;

Μάλιστα. Η τιμολόγηση των ασφαλιστικών προϊόντων με βάση το βαθμό επικινδυνότητας ενθαρρύνει τις ασφαλιστικές εταιρείες να καινοτομούν ώστε να μπορούν να ανταγωνίζονται πιο αποτελεσματικά, τόσο σε επίπεδο τιμής όσο και προϊόντων. Η ανάπτυξη νέων ή περισσότερο περίτεχνων παραγόντων αποτίμησης κινδύνων μπορεί να επιτρέψει στις ασφαλιστικές εταιρείες να προσφέρουν πιο ανταγωνιστικές χρεώσεις ή να προσφέρουν ασφάλιση έναντι κινδύνων οι οποίοι στο παρελθόν δεν ήταν ασφαλίσιμοι. Καθώς οι ασφαλιστικές εταιρείες, για παράδειγμα, εμβαθύνουν στα θέματα διάγνωσης και θεραπείας ορισμένων ασθενειών, είναι εφικτή η παροχή ασφαλιστικής κάλυψης για ασθένειες οι οποίες στο παρελθόν δεν ήταν ασφαλίσιμες. Παρομοίως, η ανάπτυξη βελτιωμένων μοντέλων για τους κινδύνους που συνδέονται με πλημύρες μπορεί να επιτρέψει την ασφάλιση κατοικιών οι οποίες στο παρελθόν δεν ήταν ασφαλίσιμες. Η τιμολόγηση με βάση την αξιολόγηση κινδύνων μπορεί επίσης να επηρεάσει θετικά τη

συμπεριφορά των ατόμων (βλ. τμήμα του κειμένου που αφορά στην προώθηση πρακτικών προστασίας).

Τι σημαίνει λοιπόν, ηθικός κίνδυνος;

Ο ηθικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η συμπεριφορά των ασφαλισμένων αλλάζει μετά την απόκτηση ασφαλιστικής κάλυψης. Η αλλαγή στη συμπεριφορά μπορεί μάλιστα να οδηγήσει στην πραγματοποίηση του γεγονότος έναντι του οποίου εξασφαλίστηκε η ασφάλιση. Για παράδειγμα ένας ιδιοκτήτης οχήματος μπορεί να αρχίσει να οδηγεί λιγότερο προσεχτικά μετά από τη σύναψη ασφαλιστικού συμβολαίου, έχοντας μεταφέρει τον κίνδυνο να υποστεί το όχημά του ζημιά στην ασφαλιστική εταιρεία.

Ο ηθικός κίνδυνος μπορεί να επιφέρει αυξημένες απαιτήσεις σε σχέση με το τί ανέμενε μία ασφαλιστική εταιρεία, με βάση την αξιολόγηση κινδύνων και ενδέχεται να οδηγήσει στην αύξηση των ασφαλίσεων για όλους τους ασφαλισμένους αν δεν υπάρξει αποτελεσματική διαχείριση της κατάστασης. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό οι όροι και προϋποθέσεις των ασφαλιστικών συμβολαίων να διατυπώνονται σε σαφές και χωρίς περιθώρια διαφορετικών ερμηνειών κείμενο.

Τι σημαίνει ο όρος δυσμενής επιλογή;

Δυσμενής επιλογή είναι μία κατάσταση κατά την οποία άτομα υψηλής επικινδυνότητας θα έχουν κίνητρο να εξασφαλίσουν ασφαλιστική κάλυψη. Ένας από τους στόχους της αξιολόγησης κινδύνων είναι η αποφυγή ενός τέτοιου ενδεχομένου μέσω του εντοπισμού σχετικών παραγόντων κινδύνου και υιοθέτησης τέτοιων ασφαλίσεων που θα αντικατοπτρίζουν ορθά τους κινδύνους.

Για παράδειγμα, αν στους καπνιστές αλλά και τους μη καπνιστές παρέχεται ασφάλιση ζωής στην ίδια τιμή (με βάση το μέσο όρο προσδόκιμου ζωής των δύο ομάδων), το ασφάλιστρο για τους καπνιστές θα είναι ευνοϊκότερο, αφού οι τελευταίοι αναμένεται ότι έχουν ψηλότερο ποσοστό θνησιμότητας από το μέσο όρο. Ως αποτέλεσμα θα υπάρχει κίνητρο για περισσότερους καπνιστές να αποκτήσουν ασφάλεια παρά για μη καπνιστές. Η ασφαλιστική εταιρεία θα καταλήξει, επομένως, με ένα πελατολόγιο που θα έχει ψηλότερο ποσοστό θνησιμότητας από το μέσο όρο (και άρα ψηλότερο κόστος απαιτήσεων) από ότι έχει υπολογιστεί όταν αποφασιζόταν η τιμολόγηση των ασφαλιστικών της προϊόντων, εξέλιξη που θα επηρεάσει αρνητικά τα αποθεματικά της ή το ύψος των ασφαλίσεων που χρεώνει. Ωστόσο, αν το

γεγονός ότι ένας πελάτης είναι καπνιστής λαμβανόταν υπόψη κατά την αποτίμηση κινδύνων στη διάρκεια της σχετικής αξιολογητικής διαδικασίας από πλευράς της ασφαλιστικής εταιρείας, οι εταιρείες θα μπορούσαν να προσφέρουν χαμηλότερα ασφάλιστρα ζωής για τους μη καπνιστές σε σχέση με τους καπνιστές.

Τέλος, τι είναι η αντασφάλιση;

Με απλά λόγια, η αντασφάλιση είναι η ασφάλιση που εξασφαλίζεται από τις ίδιες τις ασφαλιστικές εταιρείες.

Όπως και στην περίπτωση της ασφάλισης, η αντασφάλιση μειώνει τον κίνδυνο του ασφαλισμένου για απώλειες, με τον επιμερισμό του κινδύνου με έναν ή περισσότερους αντασφαλιστές. Η αντασφάλιση λειτουργεί γενικά είτε μέσω της μεταφοράς ενός μέρους ενός ιδιαίτερα μεγάλου κινδύνου που έχει αναληφθεί από μία ασφαλιστική εταιρεία (προαιρετική αντασφάλιση) ή μέσω της μεταφοράς ενός μέρους όλων των κινδύνων που έγιναν αποδεκτοί (συμβατική αντασφάλιση), σε ένα αντασφαλιστή, με αντάλλαγμα ένα ποσοστό του αρχικού ασφαλίστρου. Στην περίπτωση υποβολής μίας απαίτησης, η αντασφαλιστική εταιρεία αποζημιώνει την ασφαλιστική εταιρεία για το μερίδιο κινδύνου που έχει αναλάβει.

Για παράδειγμα, η οικονομική αποζημίωση που θα απαιτείται σε περίπτωση που ένα εμπορικό αεροπλάνο συντριβεί θα ήταν εξαιρετικά μεγάλη για μια και μόνο ασφαλιστική εταιρεία. Έτσι χρειάζεται η αντασφάλιση για να επιμεριστεί η ζημιά. Εναλλακτικά, για παράδειγμα από τους κλάδους μηχανοκινήτων οχημάτων ή ζωής, θα μπορούσε να μεταφερθεί σε ένα αντασφαλιστή ο κίνδυνος από ένα επίπεδο και άνω.

Η μέθοδος της αξιολόγησης κινδύνων είναι προς όφελος των ασφαλισμένων. Όσες πιο πολλές πληροφορίες έχει η ασφαλιστική εταιρεία για το συγκεκριμένο κίνδυνο τόσο πιο καλά μπορεί να προσαρμόσει το ασφάλιστρο στο κίνδυνο. Εάν υπάρχουν περιορισμοί στην ελευθερία των ασφαλιστικών εταιρειών σε σχέση με την αξιολόγηση των κινδύνων και την τιμολόγηση τότε το πιθανότερο είναι να οδηγήσει αυτός ο περιορισμός σε αύξηση των ασφαλίσεων, λιγότερη διαθεσιμότητα και προσιτότητα, και μειωμένα κέρδη για τις ασφαλιστικές εταιρείες.

Τί είναι ασφαλισμο;

Για να είναι ένας κίνδυνος ασφαλισμος, θα πρέπει να ικανοποιούνται ορισμένες προϋποθέσεις:

Ο κίνδυνος θα πρέπει να είναι προσδιορίσιμος και οικονομικά μετρήσιμος

Η ασφάλιση παρέχει οικονομική αποζημίωση έναντι της πραγματοποίησης ενός κινδύνου ή παρέχει κάποιο όφελος ή υπηρεσία σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Ο κίνδυνος θα πρέπει επομένως να είναι πλήρως προσδιορίσιμος ώστε να εξαλειφθεί η πιθανότητα ύπαρξης αμφιβολίας κατά πόσο η απώλεια έχει επέλθει (και άρα κατά πόσο η ικανοποίηση σχετικής υποβολής απαίτησης δικαιολογείται). Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατός ο υπολογισμός του κόστους της ζημιάς, ώστε να καταστεί εφικτή η αποτίμηση της απαιτούμενης αποζημίωσης.

Στην περίπτωση της ασφάλισης έναντι κλοπής οχήματος, για παράδειγμα, ο καθορισμός του πότε έγινε το συμβάν και πόσο είναι το ύψος της οφειλόμενης αποζημίωσης είναι σχετικά απλός. Για τις περιπτώσεις τραυματιών ενός ατυχήματος, το ύψος των αποζημιώσεων αποφασίζεται συνήθως στο δικαστήριο. Αντίθετα, στην περίπτωση της ασφάλειας ζωής, όπου το ύψος των ζημιών δεν είναι τόσο εύκολο να αποτιμηθεί, το ποσό της αποζημίωσης προκαθορίζεται από την αρχή στο συμβόλαιο ασφάλισης.

Ο κίνδυνος πρέπει να είναι τυχαίος και ανεξάρτητος

Δεν είναι δυνατή η ασφάλιση έναντι ενός γεγονότος το οποίο θα συμβεί στα σίγουρα, αφού αυτό δεν εμπεριέχει κανένα στοιχείο αβεβαιότητας και επομένως δεν συνεπάγεται μεταφορά του κινδύνου. Η πραγματοποίηση του ασφαλισμένου γεγονότος θα πρέπει να είναι απρόβλεπτη και τυχαία, ή τουλάχιστον πέραν του ελέγχου του δικαιούχου, διαφορετικά εγείρεται πιθανότητα για φαινόμενο τύπου ηθικού κινδύνου. Καθορισμένα γεγονότα, όπως η ζημιά που επέρχεται από φυσική φθορά ή απόσβεση καθώς και εκείνα που προκαλούνται σκόπιμα από τον ασφαλισμένο ή από ένα πρόσωπο που έχει προσληφθεί από τον τελευταίο, δεν μπορούν συνήθως να ασφαλιστούν.

Η ασφάλιση ζωής, πάντως, συνάδει με τους βασικούς κανόνες της ασφάλισης αφού, παρά το βέβαιο του θανάτου, η χρονική στιγμή του είναι άγνωστη.

Ο ασφαλισμένος θα πρέπει να έχει ένα ασφαλισίμο συμφέρον

Θα πρέπει να υπάρχει μία εμφανής σχέση ανάμεσα στον ασφαλισμένο και τον κίνδυνο.

Τυπικά το «ασφαλισίμο συμφέρον» καθορίζεται από τη σχέση ιδιοκτησίας ή μία άμεση σχέση. Για παράδειγμα τα άτομα έχουν ασφαλισίμα συμφέροντα ως προς τις κατοικίες και τα οχήματά τους, αλλά όχι σε σχέση με εκείνα των γειτόνων τους.

Η ασφαλιστική εταιρεία θα πρέπει να είναι σε θέση να υπολογίσει ένα δίκαιο ασφάλιστρο για τον κίνδυνο

Όπως εξηγήσαμε και προηγουμένως, το ασφάλιστρο με το οποίο επιβαρύνεται ο ασφαλισμένος πρέπει να είναι λογικό σε οικονομικούς όρους. Από τη μία η ασφαλιστική εταιρεία πρέπει να είναι σε θέση να χρεώσει ένα ασφάλιστρο που θα επαρκεί για να καλύψει μελλοντικές απαιτήσεις των ασφαλισμένων καθώς και τα συνεπαγόμενα έξοδα, και να αφήνει επίσης ένα ποσοστό κέρδους. Από την άλλη, το ποσό που θα χρεώνεται για την ασφάλιση ενός ατόμου ή οντότητας πρέπει να είναι τέτοιο που ο ασφαλισμένος θα είναι πρόθυμος να καταβάλει. Θα πρέπει επίσης να είναι αρκετά χαμηλότερο από το ασφαλισμένο ποσό αφού σε διαφορετική περίπτωση δεν θα είχε κανένα νόημα η αγορά της ασφαλιστικής κάλυψης. Η επίτευξη αυτής της ισορροπίας είναι περισσότερο εφικτή μέσα σε συνθήκες μίας ανοικτής και ανταγωνιστικής αγοράς ιδιωτικής ασφάλισης.

Η πιθανότητα ενός κινδύνου πρέπει να είναι υπολογίσιμη

Για τον υπολογισμό ενός δίκαιου ασφάλιστρου ο ασφαλιστής θα πρέπει να είναι σε θέση να υπολογίσει την πιθανότητα ενός κινδύνου. Αυτό απαιτεί τον υπολογισμό με σχετική ακρίβεια τόσο του μέσου βαθμού δριμύτητας όσο και του μέσου βαθμού συχνότητας παρόμοιων κινδύνων. Αυτό, με τη σειρά του, απαιτεί την ανάλυση ενός ικανοποιητικά μεγάλου αριθμού απαιτήσεων για το συγκεκριμένο συμβάν, με βάση την ίδια την εμπειρία του ασφαλιστή, τα στατιστικά στοιχεία της βιομηχανίας ή άλλες πηγές.

Θα πρέπει να υπάρχει περιορισμένος κίνδυνος καταστροφικά μεγάλων ζημιών

Οι οικονομικές συνέπειες των ζημιών δεν θα πρέπει να είναι τόσο μεγάλες ώστε η ασφαλιστική εταιρεία να μην μπορεί να καταβάλει την αποζημίωση. Για γεγονότα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τεράστιες ζημιές, οι ασφαλιστικές εταιρείες χρησιμοποιούν τεχνικές όπως η αντασφάλιση για να

μειώσουν το βαθμό της έκθεσής τους. Αυτό συνήθως ισχύει στις περιπτώσεις ασφάλισης για φυσικές καταστροφές ή αεροπορικά ατυχήματα.

Η κάλυψη είναι συνήθως μόνο για σκοπούς αποζημίωσης

Η πληρωμή που καταβάλλεται μετά που επισυμβαίνει ένα ασφαλισμένο γεγονός απλώς αποζημιώνει τον ασφαλισμένο για τη ζημιά που έχει υποστεί. Εξυπακούεται ότι ο δικαιούχος δεν μπορεί να αποκομίσει κέρδος από την απαίτηση που υποβάλλει. Αποδοχή μίας τέτοιας πρακτικής θα άλλαζε ασφαλώς τη συμπεριφορά των ασφαλισμένων, καθιστώντας την πραγματοποίηση των ασφαλισμένων γεγονότων περισσότερο πιθανή (βλ. τμήμα για το φαινόμενο του ηθικού κινδύνου).

Δεν είναι ασφαλίσιμοι όλοι οι κίνδυνοι. Για να είναι ασφαλίσιμος κάποιος κίνδυνος προϋποθέτει κάποια χαρακτηριστικά.

Γιατί χρειαζόμαστε ασφάλιση;

Η ασφάλιση βοηθά τα άτομα και τις επιχειρήσεις να αξιολογήσουν, να διαχειριστούν και να μειώσουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν. Λειτουργεί προς όφελος των δικαιούχων καθώς παρέχει τη δυνατότητα μετατροπής γεγονότων που συνεπάγονται τεράστιο και απρόβλεπτο κόστος σε θέμα καταβολής διαχειρίσιμων πληρωμών μικρών ποσών (ασφάλιστρα). Χωρίς την ασφάλιση τα άτομα θα ήταν λιγότερο πρόθυμα να αναλάβουν διάφορες δραστηριότητες της σύγχρονης ζωής επειδή το δυνητικό οικονομικό κόστος στο οποίο θα εκτίθονταν θα ήταν τεράστιο.

Για παράδειγμα, τα άτομα θα ήταν λιγότερο πρόθυμα να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση αφού χωρίς την ασφάλιση θα ήταν τα ίδια πλήρως υπεύθυνα για το κόστος ενός ατυχήματος ή μίας πυρκαγιάς. Θα ήταν επίσης λιγότερο πρόθυμα να αγοράσουν το δικό τους σπίτι για τους ίδιους ακριβώς λόγους.

Όφελος: εμπιστοσύνη καταναλωτών και επιχειρήσεων

Η ασφάλιση προσφέρει στα άτομα και τις επιχειρήσεις την εμπιστοσύνη που χρειάζεται για να εκτελούν καθημερινά τις δραστηριότητές τους και να συναλλάσσονται με άλλους. Μπορούν να είναι σίγουροι ότι η εταιρεία με την οποία συνεργάζονται θα είναι σε θέση να συνεχίσει να δραστηριοποιείται και να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Για παράδειγμα οι παραθεριστές νοιώθουν άνεση και εμπιστοσύνη όταν κάνουν κράτηση σε ένα ξενοδοχείο που έχει ασφάλιση η οποία θα τους αποζημιώσει για την προκαταβολή τους σε περίπτωση που συμβαίνει ένα γεγονός (π.χ. πυρκαγιά) που αναστέλλει τη λειτουργία του ξενοδοχείου.

Όφελος: έλεγχος των κινδύνων και προώθηση ασφαλών πρακτικών

Η κοινωνία ωφελείται από την ύπαρξη μίας ανταγωνιστικής ασφαλιστικής αγοράς η οποία χρησιμοποιεί εξελιγμένες μεθόδους αξιολόγησης κινδύνων για σκοπούς τιμολόγησης ενθαρρύνοντας έτσι πρακτικές καλύτερης διαχείρισης κινδύνων.

Η προοπτική για χαμηλότερα ασφάλιστρα μπορεί να μεταβάλει συμπεριφορές, ενθαρρύνοντας τα άτομα και τις επιχειρήσεις να μειώσουν τους κινδύνους τους εκεί όπου μπορούν, είτε με την αλλαγή των συμπεριφορών τους είτε με τη λήψη προληπτικών μέτρων. Παραδείγματα αποτελούν η απόφαση ατόμων να σταματήσουν το κάπνισμα προκειμένου

να μειώσουν τα ασφάλιστρα ζωής τους, την εγκατάσταση συστημάτων συναγερμού για καπνό για μείωση του κόστους της ασφάλισης της κατοικίας τους έναντι πυρκαγιάς, και την υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις πιο αποτελεσματικών συστημάτων διαχείρισης κινδύνων ώστε να μειώσουν το κόστος των ασφαλιστρών ευθύνης. Ένα ακόμη παράδειγμα είναι η προώθηση της ασφαλούς οδήγησης μέσω της παραχώρησης εκπνώσεων στα ασφάλιστρα οχημάτων στους οδηγούς χωρίς απαιτήσεις.

Όφελος: μακροπρόθεσμες επενδύσεις στην οικονομία

Οι ασφαλιστικές εταιρείες επενδύουν το εισόδημα από τα ασφάλιστρα που λαμβάνουν, συγκαταλεγόμενες ανάμεσα στους μεγαλύτερους θεσμικούς επενδυτές διεθνώς. Για τις εταιρείες του κλάδου ζωής, ειδικότερα, τα προϊόντα που διαθέτουν είναι μακροπρόθεσμου χαρακτήρα και επομένως και οι επενδύσεις που πραγματοποιούν και διαχειρίζονται έχουν ανάλογα μακρύ ορίζοντα. Αυτή η σταθερή ροή μακροπρόθεσμου κεφαλαίου που έχει ιστορικά προσφέρει η ασφαλιστική βιομηχανία στις χρηματοοικονομικές αγορές είναι κρίσιμης σημασίας για το χρηματοοικονομικό σύστημα στο σύνολό του. Οι ροές αυτές μειώνουν σημαντικά τις διακυμάνσεις στις αγορές και συντελούν σημαντικά στη σταθεροποίηση και την ομαλή λειτουργία των τελευταίων.

Όφελος: σταθερές και βιώσιμες αποταμιεύσεις και παροχή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων

Οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι σημαντικοί παροχείς αποταμιεύσεων και συνταξιοδοτικών προϊόντων. Τα προϊόντα που παρέχουν είναι θεμελιώδους σημασίας για την οικονομική ασφάλεια των ηλικιωμένων, ειδικά σε μία περίοδο κατά την οποία εκδηλώνεται έντονα το φαινόμενο της πληθυσμιακής γήρανσης.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες, πέραν της αξιοποίησης της εμπειρίας και των εξειδικευμένων μοντέλων τους για να διασφαλίσουν την χρέωση δίκαιων ασφαλιστρών, είναι σε θέση να συνδυάσουν διαφορετικούς κινδύνους. Το γεγονός αυτό μειώνει την πιθανότητα της υποβολής απαιτήσεων που διαφέρουν δραστικά από το τί είχε υπολογιστεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης κινδύνων. Ως εκ τούτου οι εταιρείες επιτυγχάνουν μείωση του κόστους προσφοράς των προϊόντων τους.

Για παράδειγμα, συνδυάζοντας τους κινδύνους μακροβιότητας που ενυπάρχουν στα συνταξιοδοτικά προϊόντα και τον κίνδυνο θνησιμότητας που ενυπάρχει στα ασφαλιστικά προϊόντα ζωής μειώνονται οι οικονομικές

επιπτώσεις των αλλαγών στο προσδόκιμο ζωής (οι αυξήσεις στο προσδόκιμο ζωής αυξάνουν φυσιολογικά το κόστος των συνταξιοδοτικών προϊόντων για τις ασφαλιστικές εταιρείες καθώς οι τελευταίες θα πρέπει να καταβάλλουν ωφελήματα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ωστόσο από την άλλη προκύπτουν αντισταθμιστικά οφέλη για την ασφαλιστική εταιρεία αναφορικά με τα προϊόντα ασφάλειας ζωής).

Χωρίς μια ανταγωνιστική και καινοτόμο ασφαλιστική βιομηχανία, πολλές πτυχές της ανεπτυγμένης κοινωνίας και της οικονομίας θα παύσουν να υφίστανται ή θα λειτουργούν λιγότερο αποτελεσματικά

Η σημασία του ρυθμιστικού περιβάλλοντος

Το ρυθμιστικό πλαίσιο είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλίσει ότι οι κάτοχοι ασφαλιστηρίων μπορούν να αισθάνονται σιγουριά κατά την αγορά ασφαλιστικών προϊόντων. Ένα ακατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, ωστόσο, μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ικανότητα των ασφαλιστικών εταιρειών να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και κατά βιώσιμο τρόπο, και να προσφέρουν τα ασφαλιστικά προϊόντα τα οποία τα άτομα και οι εταιρείες θα επιθυμούσαν να αγοράσουν.

Με φόντο το ολοένα αυξανόμενο δημόσιο χρέος και τη δημογραφική γήρανση στις αναπτυγμένες οικονομίες, με όλες τις συνεπαγόμενες πιέσεις στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και φορολογίας, είναι καίριας σημασίας να διασφαλιστεί ότι το ρυθμιστικό περιβάλλον υποστηρίζει έναν εύρυθμο τομέα ιδιωτικής ασφάλισης.

Οι στρατηγικές ανάπτυξης προϊόντων και τιμολόγησης των εταιρειών συχνά καθοδηγούνται από το ρυθμιστικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται. Κάποιες εταιρείες μπορεί να επηρεαστούν από το ρυθμιστικό πλαίσιο αν αυτό είναι ακατάλληλο για τις εργασίες τους ενώ διεθνείς όμιλοι μπορεί να επηρεαστούν από ασυνέπειες του ρυθμιστικού πλαισίου, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν ακόμη και στην αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων.

Στη συνέχεια παραθέτονται τέσσερα παραδείγματα όπου το ρυθμιστικό πλαίσιο μπορεί να επηρεάσει τη βέλτιστη λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς. Καταδεικνύουν πόσο σημαντικό είναι κατά την ετοιμασία ή αναθεώρηση νομοθετικών ρυθμίσεων να υπάρχει ολοκληρωμένη εξέταση όλων των πιθανών επιπτώσεων που μπορεί να προκύψουν:

Αρκετό κεφάλαιο αλλά όχι υπερβολικό

Οι ασφαλιστικές εταιρείες χρειάζεται να είναι σε θέση να παρέχουν οικονομικά αποδοτική ασφάλιση στους κατόχους ασφαλιστηρίων διατηρώντας ταυτόχρονα αρκετό κεφάλαιο για την αποπληρωμή απαιτήσεων. Είναι ζωτικής σημασίας θέμα το κεφάλαιο που είναι υποχρεωμένες να κατέχουν οι ασφαλιστικές εταιρείες να είναι ανάλογο με τους κινδύνους που αναλαμβάνουν. Με άλλα λόγια οι ρυθμιστικές απαιτήσεις για τις εταιρείες θα πρέπει μεν να ενισχύουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη αλλά δεν πρέπει να είναι υπερβολικά αυστηρές.

Σε περίπτωση που οι εταιρείες υποχρεώνονται να κατέχουν υπερβολικά μεγάλα κεφάλαια, εγείρεται ο κίνδυνος να μεταφερθεί το πρόσθετο κόστος στους κατόχους ασφαλιστηρίων: μέσω της επιβολής αυξημένων ασφαλίσεων, της αναδόμησης των ασφαλιστικών προϊόντων ώστε να παρέχουν λιγότερες εγγυήσεις και οφέλη στους δικαιούχους, ή ακόμη με την πλήρη κατάργηση κάποιων προϊόντων. Οι επιπτώσεις της εξέλιξης αυτής θα μπορούσε να είναι ιδιαίτερα αρνητικές, με τους καταναλωτές και τις εταιρείες να αγοράζουν λιγότερα ασφαλιστικά προϊόντα και συνεπώς να αναλαμβάνουν οι ίδιοι περισσότερους κινδύνους. Αυτό θα μπορούσε να έχει εξαιρετικά καταστροφικές συνέπειες για την κοινωνία και την οικονομία.

Αναγνωρίζοντας τη μακροπρόθεσμη αξία της ασφάλισης

Το μερίδιο των ασφαλιστικών εταιρειών στο τομέα των ιδιωτικών συντάξεων είναι σημαντικό. Οι εταιρείες είναι επίσης σημαντικοί μακροπρόθεσμοι θεσμικοί επενδυτές.

Αν το ρυθμιστικό περιβάλλον είναι τέτοιο που αποθαρρύνει τις ασφαλιστικές εταιρείες από το να κατέχουν μακροπρόθεσμης διάρκειας περιουσιακά στοιχεία, θα προέκυπταν αρνητικές συνέπειες για την ικανότητα της βιομηχανίας να προσφέρει αποτελεσματικά προϊόντα αποταμίευσης και συνταξιοδότησης και θα μείωνε το ρόλο της ως μακροπρόθεσμος επενδυτής στις χρηματοοικονομικές αγορές. Κατά τον τρόπο αυτό θα περιοριζόταν ο κρίσιμος ρόλος της βιομηχανίας ως σταθεροποιητικός παράγοντας της αγοράς. Κάθε μείωση του ύψους των αποταμιεύσεων ή των ιδιωτικών συνταξιοδοτικών παροχών θα μπορούσε να οδηγήσει σε αυξημένα κόστη για τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας, με όλες τις αρνητικές συνέπειες για την ευρύτερη οικονομία.

Διαφοροποίηση, όχι διάκριση

Όσο λιγότεροι είναι οι περιορισμοί που επιβάλλονται στον αριθμό και τον τύπο των παραγόντων αξιολόγησης που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι ασφαλιστικές εταιρείες τόσο μεγαλύτερος ο βαθμός ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας που θα επικρατεί στην αγορά. Εξυπακούεται ότι όσο μεγαλύτερος ο βαθμός αυτός τόσο μεγαλύτερο το όφελος για τους κατόχους ασφαλιστηρίων αλλά και την ευρύτερη κοινωνία όπως άλλωστε καταδείχθηκε σε προηγούμενα τμήματα της παρούσας έκδοσης.

Αυτή η αξιολόγηση κινδύνου δεν συνιστά αθέμιτη διάκριση: το αντίθετο ισχύει. Η δυνατότητα διαφοροποίησης αποτελεί το δικαιότερο τρόπο

εξασφάλισης ότι το ασφάλιστρο που επιβάλλει μία εταιρεία συνάδει απόλυτα με το ύψος του αναλαμβανόμενου κινδύνου. Είναι ο πιο δίκαιος τρόπος για να εξασφαλιστεί ότι ο μέγιστος δυνατός αριθμός ατόμων μπορεί να τύχει ασφαλιστικής κάλυψης σε επίπεδα ασφαλιστρών που είναι προσιτά.

Η αξιολόγηση κινδύνων δεν είναι μόνο οικονομικά αποτελεσματική αλλά βοηθά επίσης στη μείωση του ηθικού κινδύνου και της δυσμενούς επιλογής. Αυτό καταδείχθηκε σε προηγούμενο τμήμα του παρόντος κειμένου, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των καπνιστών και των μη καπνιστών.

Το άτομο που επιζητεί ασφάλιση πάντοτε θα είναι σε θέση να γνωρίζει, περισσότερα πράγματα για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει παρά η ίδια η ασφαλιστική εταιρεία. Ωστόσο, οι κίνδυνοι που θα αναλάβει η ασφαλιστική εταιρεία μπορούν να ελαχιστοποιηθούν μέσω της υιοθέτησης της κατάλληλης αξιολόγησης κινδύνων και της συγκέντρωσης πληροφοριών. Αυτό, πρέπει να σημειωθεί, λειτουργεί προς το συμφέρον όλων των ασφαλισμένων.

Αν οι νομοθέτες επιβάλουν περιορισμούς στο είδος των πληροφοριών που θα μπορούσαν να συγκεντρώσουν ή να χρησιμοποιήσουν οι ασφαλιστικές εταιρείες (ίσως για να αποτρέψουν κάτι για το οποίο ενδεχομένως υπάρχει αντίληψη ότι είναι άδικο) οι τελευταίες πιθανόν να επιβάλουν ψηλότερα ασφάλιστρα στους πελάτες τους προκειμένου να αποζημιωθούν για τον αυξημένο βαθμό αβεβαιότητας που αφορά στους αναλαμβανόμενους κινδύνους. Είναι επίσης σημαντικό να τονίσουμε τη σημασία της συλλογής και απρόσκοπτης διακίνησης στοιχείων, όπως για παράδειγμα η πρόσβαση του κοινού στα στατιστικά στοιχεία των αρμοδίων Αρχών αναφορικά με τους κινδύνους πλημμύρων.

Η ελευθερία να μπορείς να ασφαλίσεις αυτό που είναι ασφαλισίμο

Όπως εξηγήσαμε προηγουμένως, η αξιολόγηση κινδύνων και η τιμολόγηση με βάση το ύψος των κινδύνων σε μία ελεύθερη αγορά δεν επιτρέπει απλώς στις ασφαλιστικές εταιρείες να επιβάλλουν δίκαια ασφάλιστρα. Τις διευκολύνει επίσης να καινοτομήσουν και να αναπτύξουν νέα ή περισσότερο ευφάνταστα προϊόντα για τους υφιστάμενους ή τους μελλοντικούς κινδύνους. Αυτής της μορφής οι ασφαλιστικές αγορές είναι οι πιο δυναμικές και αποδοτικές από πλευράς κόστους. Κάθε μορφής ρυθμίσεις που καθιστούν συγκεκριμένες μορφές ασφάλισης υποχρεωτικές θα πρέπει, συνεπώς, να εξετάζονται πολύ προσεκτικά αφού, παρά τις συνήθως καλές προθέσεις πίσω από αυτές τις αποφάσεις μπορεί να επιφέρουν τα αντίθετα

αποτελέσματα π.χ. να οδηγήσουν δηλαδή στον περιορισμό της καινοτόμας δράσης και της οικονομικής αποτελεσματικότητας.

Ένα αποτελεσματικό ρυθμιστικό περιβάλλον είναι κλειδί στην επιτυχή λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς. Για να είναι αποτελεσματικό η ρύθμιση χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη τα μοναδικά χαρακτηριστικά της ασφάλισης.

Πώς υπολογίζονται τα ασφάλιστρα;

Τα ασφάλιστρα υπολογίζονται κατά τρόπο που λογικά αναμένεται να καλύπτουν το ενδεχόμενο κόστος των πιθανών απαιτήσεων που θα αντιμετωπίσουν οι ασφαλιστικές εταιρείες λόγω των υποχρεώσεών τους από ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο αλλά και ενός περιθωρίου ασφαλείας που θα διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της ασφαλιστικής εταιρείας. Ο υπολογισμός συνήθως βασίζεται στην πιθανότητα να συμβεί ένα ασφαλισμένο γεγονός, σε συνδυασμό με τις πιθανές οικονομικές απώλειες που θα προκύψουν από την υποβολή μίας απαίτησης. Το "ασφάλιστρο κινδύνου" προσαρμόζεται στη συνέχεια ώστε να καλύπτει τα έξοδα της ασφαλιστικής εταιρείας και επίσης να παρέχει ένα ποσοστό κέρδους:
(Αναμενόμενο ποσό απαίτησης x την πιθανότητα της υποβολής της απαίτησης) + έξοδα + κέρδος = ασφάλιστρο

Η προσαρμογή λόγω εξόδων θα πρέπει να καλύπτει:

- το αρχικό κόστος της παροχής του ασφαλιστικού προϊόντος (συμπεριλαμβανομένης της διεκπεραίωσης της αίτησης και της διαδικασίας αξιολόγησης κινδύνων)
- τα συνήθη κόστη που συνδέονται με τη συνεχή παροχή του προϊόντος
- όποια πρόσθετα κόστη αναλαμβάνονται κατά την υποβολή της απαίτησης (συμπεριλαμβανομένης της διεκπεραίωσης της απαίτησης και άλλα έξοδα που συνδέονται με την προσπάθεια επαλήθευσης της απαίτησης).

Το πώς θα χρεωθούν αυτά τα έξοδα στο συνολικό ασφάλιστρο εξαρτάται από τον τύπο και τη δομή του προϊόντος, και με το πώς η εταιρεία επωμίζεται τα έξοδα αυτά. Τα έξοδα μπορεί να είναι σταθερά ποσά, ποσοστιαίες αυξήσεις που βασίζονται στο μέγεθος της δυνητικής απαίτησης (δηλαδή το ασφαλισμένο ποσό), ή ένας συνδυασμός των δύο.

Η πιθανότητα υποβολής μίας απαίτησης συνήθως καθορίζεται μέσα από την ιστορική ανάλυση στοιχείων ομοιογενών ομάδων που αντιπροσωπεύουν παρόμοιους κινδύνους και με τη χρήση εργαλείων προβλεπτικής ανάλυσης κινδύνων. Για παράδειγμα οι κάτοχοι ασφαλιστηρίων ζωής μπορεί να καταταχθούν από μία ασφαλιστική εταιρεία σε διάφορες ομάδες, με βάση τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ηλικία
- επάγγελμα
- γεωγραφική τοποθεσία
- αν είναι καπνιστές ή όχι

Εξυπακούεται ότι ισχύει η εκτίμηση ότι άτομα της ίδιας ομάδας παρουσιάζουν σε γενικές γραμμές τα ίδια επίπεδα θνησιμότητας που αναμένονται με βάση τα ίδια χαρακτηριστικά τους. Η ανάλυση των ιστορικών στατιστικών στοιχείων για αυτές τις ομάδες κινδύνου παρέχει μία αξιόπιστη ένδειξη για τις πιθανότητες που ένας ασφαλισμένος που ανήκει σε κάθε μία από τις πιο πάνω ομάδες θα υποβάλει απαίτηση (στο παράδειγμα μας λόγω θανάτου), σε κάθε χρόνο που ακολουθεί την έναρξη του ασφαλιστικού συμβολαίου.

Γενικά όσο περισσότεροι παράγοντες κινδύνου μπορούν να συμπεριληφθούν κατά την κατανομή των κατόχων ασφαλιστηρίων σε ομάδες παρόμοιων χαρακτηριστικών, τόσο πιο αξιόπιστες θα είναι οι εκτιμήσεις με βάση τις οποίες υπολογίζονται οι πιθανότητες για την υποβολή μίας απαίτησης. Ωστόσο, κατά τον καθορισμό του αριθμού των ομάδων κινδύνου για την κατανομή των δικαιούχων, θα πρέπει να επιτευχθεί μία ισορροπία ανάμεσα στο να υπάρχει ένας πολύ μικρός αριθμός ομάδων (οπότε οι κίνδυνοι δεν είναι ομοιογενείς) και ένας πολύ μεγάλος αριθμός ομάδων (στην περίπτωση αυτή ο αριθμός των κατόχων ασφαλιστηρίων σε κάθε ομάδα πιθανόν να είναι πολύ μικρός προκειμένου η ανάλυση να θεωρείται στατιστικά αξιόπιστη). Παρομοίως, οι ομάδες πρέπει να επιλέγονται κατά τρόπο που επιτρέπει την αξιοποίηση επαρκών ιστορικών στατιστικών στοιχείων ώστε να διενεργείται ικανοποιητικού βαθμού ανάλυση. Όταν απουσιάζει η επάρκεια ιστορικών στατιστικών στοιχείων, οι ασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει να εξετάσουν άλλου είδους στοιχεία π.χ. στατιστικά της βιομηχανίας, στατιστικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα στο κοινό, ή ακόμη στοιχεία που κατέχουν οι αντασφαλιστικές εταιρείες.

Το τελικό ασφάλιστρο εξαρτάται επίσης από την επιχειρηματική στρατηγική της κάθε ασφαλιστικής εταιρείας π.χ. μία εταιρεία ενδέχεται να επιθυμεί να προωθήσει τα προϊόντα της ως τα φθηνότερα στην αγορά ώστε να αυξήσει το μερίδιό της, και στο πλαίσιο αυτό να είναι έτοιμη να μειώσει το ποσοστό κέρδους που εμπεριέχουν τα ασφάλιστρα της.

Τι είναι ενοποιημένο ποσοστό;

Είναι σημαντικό για τις εταιρείες να αναθεωρούν τακτικά με βάση την εμπειρία απαιτήσεων τους τα ασφάλιστρα που χρεώνουν, προκειμένου τα τελευταία να συνεχίζουν να θεωρούνται κατάλληλα με βάση τους κινδύνους και ότι οι πρακτικές αξιολόγησης κινδύνων, είναι ευθυγραμμισμένες με τα ασφάλιστρα που έχουν υιοθετήσει, ώστε οι κίνδυνοι που οι ασφαλιστικές εταιρείες αναλαμβάνουν συνάδουν με εκείνους που τιμολογήθηκαν.

Ένας τρόπος για την υιοθέτηση αυτής της προσέγγισης, στο γενικό κλάδο, στηρίζεται στη χρήση μιας συνδυασμένης αναλογίας. Πρόκειται για την αναλογία των εξόδων και των ζημιών των απαιτήσεων ως προς τα ασφάλιστρα η οποία θα μπορούσε να εφαρμοσθεί για την παρακολούθηση του πόσο καλά τιμολογεί τα προϊόντα της μία εταιρεία (σε σχέση με το επιχειρηματικό της σχέδιο) καθώς και της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αξιολόγησης κινδύνων σε σχέση με την τιμολογιακή της πολιτική.

Αν η συνδυασμένη αναλογία είναι μικρότερη του 100%, το επιβαλλόμενο ασφάλιστρο επαρκεί για να καλύψει τις πληρωμές, αφήνοντας ένα τεχνικό κέρδος (κέρδος ασφαλίσεων).

Αν η συνδυασμένη αναλογία είναι μεγαλύτερη του 100%, η εταιρεία θα έχει υποστεί τεχνική ζημιά.

Πηγή: "How Insurance Works, Insurance Europe, 2012"

Insurance Europe aisbl

Brussels, 2012All rights reserved

Η Insurance Europe είναι η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εταιρειών.

Ελληνική μετάφραση κειμένου : Σύνδεσμος Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου 2013

«Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας Insurance Europe aisbl 2012. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Η αναπαραγωγή του παρόντος έντυπου ή μέρους του εντύπου επιτρέπεται μόνο με πρότερη γραπτή έγκριση της Insurance Europe aisbl. Οποιαδήποτε μη εξουσιοδοτημένη αναπαραγωγή, διανομή, αναμετάδοση ή πώληση αποτελεί παραβίαση των πνευματικών δικαιωμάτων».

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο κείμενο αυτό προέρχονται από έγκυρες πηγές παρόλα αυτά η Insurance Europe δεν αποδέχεται ευθύνη όσον αφορά την ακρίβεια και την περιεκτικότητά τους. Οι πληροφορίες αυτές είναι για σκοπούς πληροφόρησης μόνο και σε καμία περίπτωση η Insurance Europe δεν θα είναι υπεύθυνη για οποιαδήποτε απώλεια ή ζημιά από την χρήση τους.